

Körmendy Árpád magyar királyi csendőr gazdaszáti alezredes

Összeállította fia, ifj. Körmendy Árpád, 2017.

1944. január

Körmendy Árpád: 1897. július 16-án született Szombathelyen, meghalt 1972.7.16. Rheinbrohlban.
Édesapja: Körmendy Károly pénzügyi főtanácsos (szül. Szombathely, 1863.5.21., meghalt Szombathely, 1929.9.4.).

Édesanyja: Wellisch Irma (szül. Szombathely, 1869.4.17., meghalt Szombathely, 1928.7.22.).

Testvérei: Jolán, Kuti Gyuláné (1894-1977), és László római katolikus pap kanonok (1895-1971).

Házasságkötés: 1928. szeptember 22. Budapesten.

Neje: Táby Ilona (szül. Gyula 1909.2.24., meghalt Linz am Rhein 1984.3.22.). **Édesapja:** Táby Andor gimnáziumi tanár (szül. Nagykároly 1880.12.23., meghalt Gyula 1966.). **Édesanyja:** Gergelyffy Anna (szül. Pócspetri 1883.7.1, meghalt Gyula 1952.).

Gyermeke: Árpád (szül. Szombathely 1930.7.22).

Körmendy Károly és neje Irma szül. Wellisch és fiuk Árpád, 1920.

Táby Andor.

Tábyné szül. Gergelyffy Anna.

Körmendy Árpád esküvője, 1928.

Hátul Körmendy Árpád, neje szül. Táby Ilona és öccse Táby András. Elöl Táby Andorné szül. Gergelyffy Anna, ifj. Körmendy Árpád, Táby András, 1939.

Önéleírás.

Nevem: Körmendy Árpád.

Születtem: Szombathelyen, 1897. július 16-án.

Vallásom: római katolikus.

Apám neve: Körmendy Károly.

Anyám neve: Wellisch Irma.

Iskolai végzettségeim:

1915. június 17-én érettségi a szombathelyi felső kereskedelmi iskolán.

1918/19 két félév a budapesti kereskedelmi akadémián.

1915. július 15-én bevonultam a cs. és kir. 83.gy.e.-hez, Bécsbe. Az első világháborúban 26 hónapon át szolgáltam az első vonalban: Oroszországban, ahol Brody (Ukrajna) környékén megsebesültem és Olaszországban, mint géppuskás raj- és szakaszparancsnok.

1916. előléptetés: e.ö. tiz.

1917. előléptetés: e.ö. szkv. és zászlós.

1918. előléptetés: hadnagy.

1919. január 31-én mint hadnagy szereltem le.

1919. május 15-én átléptem a csendőrséghez, ahol a második világháború végéig megszakítás nélkül teljesítettem szolgálatot, először mint karhatalmi csendőr szakaszparancsnok.

1920. május 29-től Szombathelyen mint fogalmazó tiszt a kereskedési számvitelnél.

1921. április 1-től Sopronban mint osztály gazdasági főnök.
1924. előléptetés: csö. g. főhadnagy.
1927. nov. 1. előléptetés: csö. g. százados.
1928. szeptember 1-től Szombathelyen (III. csendőrkerület) I. osztály gazdasági főnöke.
- 1940-ben résztvettem az erdélyi bevonuláson.
1941. nov. 1. előléptetés: csö. g. őrnagy.
1943. aug. 1. előléptetés: csö. g. alezredes.
1940. nov. 15-én kineveztek a m.kir. nagyváradi csendőr tanzászlóaj gazdasági hivatal főnökének és a laktanya épületkezelőjének. Az előző évek során 6 esetben a nyári szezonra Hévízre vezényeltek az ottani csendőr gyógyház vezetőjének.
1944. január 4-én Budapestre helyeztek, a belügyminisztérium XX. osztályába, előadótiszti minőségben.
- 1944 május 9-én ismét átvezényeltek a hévízi csendőr gyógyház vezetőjének ahol az ellenséges behatás következtében menekült családok elhelyezése és ételmezése, a balatonszentgyörgyi menekült családok elszállítása, majd a gyógyház kiürítése volt a feladatom.
1945. március 28-án a csendőrség felügyelője mellett ételmezőtisztnak osztottak be.
1945. március 28-án Vajna B.M. úr rendelkezésére, a csendőr felügyelőség és a B.M. csendőrségi osztály tagjaival s családjával, egy autóoszloppal Németországba indultunk.
1945. április 12-én megérkeztünk az autóoszloppal a bajorországi Neukirchen községbe. A pfarrkirchenei Landrat rendelkezésére ez s a hozzátartozó Godlsham és Rabensham községrész lett végleges letelepedési helyünk. A godlshami vendéglőben közös csö. étkezdét létesítettem, ahol minden délben étkezni tudtunk. Itt, az újra szervezett körzet III. alkörzetében végeztem el a rámbizott feladatokat.
1945. május 2-án délután bajtársaimmal együtt Godlshamban estem amerikai fogságba. A két kilométerre fekvő Triftern község egy épületének nagytermébe zártak be bennünket.
1945. május 3-án, amerikai felügyelet nélkül maradván, zárt sorokban visszatértünk szállásainkba. Ezt követően itt is maradhattunk, mert a tanni amerikai körzetparancsnok minket "ideiglenesen szabadlábbon hagyott hadifoglyoknak"minősített. Mozgási lehetőségeink azonban korlátozva voltak. Szervezetünk továbbra is fennállt. Ezen belül, valamint az amerikai parancsnokságnál és a német hatóságoknál is támogattam bajtársaim s családjai érdekeit.
1949. Unokahugom férje Dr. Bátty Kázmér csö. százados tanácsára feleségemmel Rheinbrohlba költöztem. Kérvényemre taxi iparendélyt kaptam. Saját gépkocsimmal mint taxis, valamint egy olajkereskedés ügynökeként biztosítottam megélhetési lehetőségünket.

További részletek édesapám és családjá életéből.

Édesapám érdeklődési körébe tartozott az úszás, kerékpározás, fényképezés, filmezés, de főképpen minden fajta gépjármű. Már fiatal hadnagyként volt motorkerékpárja, majd oldalkocsis motorkerékpárja. Ezt követte első autója, egy kétszemélyes nyitott Opel. Sok száz méter filmje, javarészt családi felvételek, maradéktalanul elvesztek. A nagyváradi szolgálati lakásukból bevagonozott teljes berendezésüket szombathelyi családi házában akarta édesapám elhelyezni. Ezt a házat 1931. szeptember 25-én vásárolta családjának.

Utolsó előkészületek indulás előtt, 1945.

A vagon azonban tévedésből Ausztriába került. Ezt mégis sikerült édesapámnak felkutatni és Szombathelyre visszirányíttatni. Az osztrák határon egy bombatámadásnál megsérült a vagon s itt ismeretlenek kirabolták. Elvitték az értékes holmik javarésztét s a butorokat is részben megrongálták. Így mint legértékesebb tulajdona, az 1,3 l-es Opel autója maradt csak meg, amit 1934-ben vásárolt magának. Külön engedéllyel, ezzel a kocsival ment ki édesanyámmal együtt Németországba, a csendőr felügyelőség egyik autóoszloppal.

Körmendy Árpád, 1927.

Én már 1944. december 31-én indultam Németország felé a nagyváradi Gábor Áron tüzér hadapródiskola Sümegre telepített részlegével, mint elsőéves hadapród. Először Groß Bornba (Pommern, akkori Neustettin kerületben), innen a szovjet hadsereg elől menekülve Égerbe (ma Cheb Csehország) s ennek legsúlyosabb bombázása után, április 8-án a Tirschenreut környéki erdőbe vezetett utunk. 1945. április 22-én Tirschenreutban estünk amerikai fogságba, ahonnan először teherautóval több állomáshelyen keresztül, majd vonattal marhavagonba tömve érkeztünk meg május 5-én a hirhedt Bad Kreuznach melletti bretzenheimi hadifogolytáborba. Németország négy zónába osztása során a franciák vették át a több mint 100 ezer hadifogolyból álló tábor. A katasztrofális helyzet miatt, éhség, betegségek, végkimerültség következtében a foglyok ezrei haltak meg ebben a táborban. Engem 1945. július 15-én két bajtársammal elbocsájtottak a hadifogságból. Kiéhezve, súlyos mellhártyagyulladás, kalandos út közepette, Isten segítségével hozott össze egy teherautón utazó magyar csendőr tiszt csoporttal. Tőlük tudtam meg szüleim lakhelyét Neukirchenben. Más utazási lehetőség hiányában, lovasszekéren, szenesvagonon, teherautón utazva augusztus 18-án találtam rá Godshamban szüleimre, ahol az ottani csendőr étkezdében éppen ebédnél ültek. Most, több mint két évig, megszakítás nélkül együtt volt a család, életemben másodszor, mert tíz éves koromban felvettek a kőszegi Hunyadi Mátyás katonai nevelő intézetbe. Ettől kezdve szüleimet csak a karácsonyi és a nyári szünet alatt láttam. Neukirchenben egy barátságos gazda házaspár házában laktunk. Nekem is jutott még egy kis kamra alvásra. Szüleimen kívül egy kibombázott hamburgi házaspárral és egy brémeni hölgygel tele volt a ház. Életünk az akkori körülményekhez képest elviselhető volt, a szűkös ellátás dacára. Édesapám a csendőr közösségi feladatokkal, édesanyám és én német és angol nyelvtanulással foglalkozva, nem maradtunk tétlenül. Magyarország politikai helyzete, a jövő bizonytalansága, a körzetből több magasrangú tiszt orosz kézbe adása, Pinczés vezérőrnagy úr s felesége öngyilkossága azonban nagyon sok gondot és lelki fájdalmat okozott szüleimnek. Egy alkalommal amerikai katonák jelentek meg édesapámnál s mint hadiszákmányt elkobozták az autóját. Erélyes fellépése és személyi tulajdonát bizonyító papírjainak felmutatása készítette másnap a pfarrkircheni amerikai parancsnokot gépkocsija visszaadására. A lassan rendeződő helyzetben megindult a postajárat is. Levél érkezett Gyuláról nagyapámtól. Ebben azt javasolta, hogy én térjek mielőbb vissza Magyarországra Gyulára, ahol ő még biztosítani tudja további iskoláztatásomat. Ekkor már két évet vesztettem a gimnáziumból. Mivel szüleim is vissza akartak térni Magyarországra, eddig csupán a saját autójukkal való utazási lehetőségre vártak, úgy határoztak, hogy engem előre hazaküldenek. Eggenfeldenből egy budapesti autóbusz karavánnal, amit a magyar kormány kérése hazaengedtek az amerikaiak, 1947. október 2-án indultam, mint segédvezető Magyarország felé. Tizenhétévesen gépkocsivezetői jogosítványom persze még nem volt, de autót már jól tudtam vezetni. Erre szükség is volt, mert Győrbe érve lefoglalták katonatiszt sofőrömet s nekem kellett az autóbuszt Budapestig vezetni. A buszok üresek voltak, utasokat nem vihettünk magunkkal. Az akkori változó amerikai politikai helyzetre jellemző, hogy az orosz zónahatáron az amerikai katonák szigorúan megszurtek bennünket, s miközben komunistáknak titulálva szidták. Ennek az új politikai fordulatnak köszönhető, hogy szüleimnek nem nyílt már lehetősége autójukkal hazatérni.

Édesapám 1948. március 15-én elbocsájtó levelet kapott az amerikai hatóságoktól. Egy hivatalos okmányban igazolták Opel gépkocsijának személyi tulajdonát is. Dr. Bátky Kázmér csö. százados - édesapám unokahugának férje - tanácsára, 1949 elején szüleim Rheinbrohl községbe költöztek. Dr. Bátky itt már egy teherautó fuvarozási vállalkozást nyitott. Édesanyám nála kapott irodai munkát. 1957-től pedig a közeli Linz am Rhein városkában a Kohlsensäurewerk Deutschland cég vette fel irodai munkaerőnek. Édesapám taxi iparengedélyt szerzett magának. A taxizás mellett mint kereskedelmi ügynök gondoskodott megélhetésükről. Kiöregedett autóját lecserélte egy Opel Olympia kocsival, majd ezt követte utolsó autóként egy Opel Record.

Az utolsó két autója Rheinbrohlban.

Családi házunk Rheinbrohlban Grabenstr. 6b, 1961.

1960-ban kis családi házat építtetett a Graben Str. 6b számú lebombázott házhelyen. Itt világos, barátságos és meleg otthont teremtett családjának.

Az én magyarországi sorsom röviden vázolható. Gyulán 1949-ben sikeresen leérettségiztem. Az akkori politikai helyzetben származásom folytán már "népellenségnek" minősítettek s egyetemre sehol sem vettek fel. Budapesten, ott élő rokonaim segítségével, segédmunkási állást kaptam egy államosított víz- és fűtésszerelő üzemben. Itt rövidesen átvettek gépkocsivezetőnek, ami eredeti célom volt. A gépkocsivezetői vizsgát már Gyulán lettem.

Steyr 200-as kocsí vezetője. Budapest, 1953.

A gépkocsivezetés nemcsak édesapámtól örökölt kedvenc foglalkozásom volt, hanem a rendszertelen munkaidőmnek köszönve elkerültem az állandó kötelező politikai oktatásokat, gyűléseket. Húsz éves koromban behívtak katonának. Két évet mint tehergépkocsi vezető szolgáltam le. Leszerelésem után visszatértem régi üzememhez személygépkocsi vezetőnek. 1953-ban a fővárosi autóbuszüzem buszvezetőket keresett azújonnan beállított autóbuszaira. Ide jelentkeztem, s a vizsgák sikeres letétele után autóbuszvezető lettem. Az 1956-os forradalom letörése után, egy politikai

FAU NIK TR5-ös autóbusz vezetője, baloldalon. Budapest, 1955.

változást kilátástalannak látva, decemberben elhagytam hazámat. Minden poggyász nélkül, csak azzal ami rajtam volt indultam útnak. A határ Ausztria felé ekkor már le volt zárva. Utazókat csak egy aktatáskával is lefoglalták már disszidálás gyanújával. Édesapám pap bátyja, ki a határ közelében volt plébános, segített átjutni Ausztriába. Német nyelvismereteimnek köszönve minden nehézség nélkül mehettem Bécsbe, ahonnan táviraton értesítettem szüleimet közeli érkezésemről. Bécsből a vöröskereszt támogatásával december 9-én érkeztem meg a rheinbrohli vasútállomásra. Egy vasuti alkalmazott rögtön gyanította, hogy ki fia lehetek, s lelkesen irányított szüleim lakhelye felé. Itt kell kiemelnem a német lakosság nagylelkű segítő készségét. Megérkeztemkor már kabát, öltöny, fehérnemű s minden másféle adomány várt rám, amiket barátok, ismerősök, de idegenek is szüleimnél részemre leadtak.

Édesapám még a Schwarzwaldban tartózkodott. Komoly tüdőbetegsége miatt oda küldték kúrára. Visszatérte után immár harmadszor egyesült kis családunk. A kérdés csak az volt, mi legyen velem. Kazi bátyám azonnal felvett volna teherautó vezetőnek. Neuwiedben egy bankban is alkalmaztak volna gyakornokként. Egy harmadik lehetőség lett volna a koblenzi műszaki főiskolán továbbtanulni. Édesapám tanácsára ezt a harmadikat, számomra legnehezebb lehetőséget választottam. Magyar érettségimet elismerték, s 1957 elején felvettek a gépészmérnöki kar

Esküvőnk 1960.2.6.

első szemeszterébe. Mint menekült magyar, tandíjkedvezményt s kedvező diákszállást kaptam. A hétvégeket szüleimnél töltöttem. Édesapám segítségére átvettem az éjjeli taxirendeléseket. Koblenzben ismerkedtem meg a Budapesten született Gutt Mariannával, jövődi feleségemmel. Néhány nappal gépészmérnöki oklevelem átvétele után, 1960 február 6-án, Koblenzban kötöttünk házasságot. A fellendülő német nagyipar kereste a fiatal mérnököket. Állást kapni könnyű volt. Munkahelynek a wolfsburgi Volkswagen gyárat választottam, ahol már február 15-én a műszaki fejlesztés részlegében tervező mérnök lettem. Itt dolgoztam 33 éven keresztül nyugdíjas koromig. Hálás szívvel gondolok édesapám jövőbelátó bölcs

1956. karácsony. Együtt a család.

tanácsára, hogy a gyors pénzkeresés helyett a jóval nehezebb, de eredményre vezetőbb utat választottam jövőmre.

Szüleim megelégedett, kiegyensúlyozott életet éltek szép kis új otthonukban. Kellemes baráti körre is tettek szert. Mint egyetlen taxis a községben, a lakosság java része ismerte és becsültülte édesapám megbízhatóságát, pontosságát, udvarias és derüs lényét. A közeli Neuwied, Bonn és Köln elég lehetőséget nyújtott kulturális életükre. Bad Hönningen gyógyfürdője, csupán négy kilométerre Rheinbrohl-tól, különösen hasznos volt egészségükre. Idővel mégis láthatóan gyengült édesapám egészsége. 1970. május 19-én reggeli után rosszul lett. Szokása ellenére visszafeküdt ágyába. Édesanyám rögtön hívta házi orvosukat. Az ő jelenlétében, 73. életévében, édesanyám karjaiban adta vissza lelkét Teremtőjének. Temetése május 22-én volt. Alezredesi egyenruhájában tért öröknugalomra. Kopszójára a magyar nemzeti zászlóval volt letakarva. Sírját koszorúk és virágcsokrok borították be. Köztük a MKCSBK fenyőkoszorúja, nemzeti szalagján "Szeretettel Bajtársaid" felirattal.

Édesapám nyitott kopszójában.

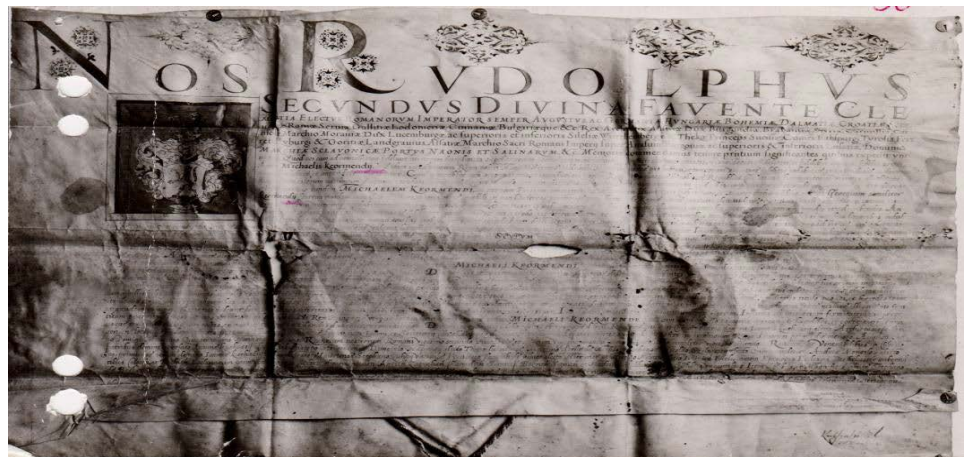
Édesapám temetése 1970. május 22-én Rheinbrohlban.

Édesapám fiatalkorától kezdve hazája s a csendőrség hűséges szolgálója volt. Ezt négy háborúban, és tizenegy békeidőben kapott kitüntetése bizonyítja. Horthy Miklós kormányzó úr "Dicsérő Elismeréssel" tüntette ki. Tiszti Személylapján minősítése minden beosztásában szinte kivétel nélkül "kiváló". A MKCSBK-nek 1954. június 8-tól tagja és munkatársa volt. 1965. június 27-től édesanyámmal együtt a Szent László Társaságnak is tagja lett.

Édesanyám továbbra is Rheinbrohlban maradt, bár teveztük, hogy esetleg átköltözne Wolfsburgba. Hűséges baráti köre és számos magyarországi rokonlátogatása segítette lelki fájdalma elviselését. Rövid betegség után, a linzi kórházban 75 éves korában, 14 év után, 1984. március 22-én követte szeretett élettársát Teremtőjéhez. Édesapám mellett közös sírba temették. Sírhelyüket már nem lehetett meghosszabbítani, ezért 2016. elején le kellett bontatnom. Ezzel utolsó földi nyomuk is megsemmisült. Csupán szívünkben él felejthetetlen emlékük.

A Körmeny család címere.

Tulajdonomban van a Körmeny család eredeti kutyabőrön készült nemesi levele.

A mi házasságunk gyermektelen maradt. Ha az én időm is majd lejár, kihal velem az 1597-ben II. Rudolf német-római császár által nemesi rangba emelt Körmenty család.

További fotók.

Körmenty Árpád hadnagy felül baloldalon bajtársaival, 1918.

Körmenty Károly családja a baráti Gotthárd házaspárral, 1921.

Kuti Gyuláné szül. Körmeny Jolán, 1957.

Körmeny László plébános, 1941.

ifj. Körmeny Árpád, 1941.

Körmeny Árpád, 1918.

Körmeny Árpád, 1923.

Körmeny Árpád családjával, 1934.

Körmeny család, Szombathely 1939.

Körmeny László és Körmeny Árpád nejeivel, 1942.

ifj. Körmeny Árpád kadétiskolás, 1941.

ifj. Körmeny Árpád, 1942.

ifj. Körmeny Árpád őrző, 1951.

ifj. Körmeny Árpád. A nagy hőségben gyakori a gumidefekt, 1953.

Táby Andor nagyapám és édesapám. Rheinrohl, 1960.

Nagyapám, szüleim és feleségem Marianna. Rheinrohl, 1960.

Tervező munka a VW futómű szerkesztés részlegében.

Megbeszélés kollégámmal a VW "Bogár" futóművénél.

Látogatás Wageningenben (Hollandia), 1964.

A "CAD" bevezetése a VW futómű szerkesztés részlegében.

A hévízi csendőr gyógyház nyaralói 1930. június 25. Édesapám hátul balról a 2., édesanyám alul balról az 1.

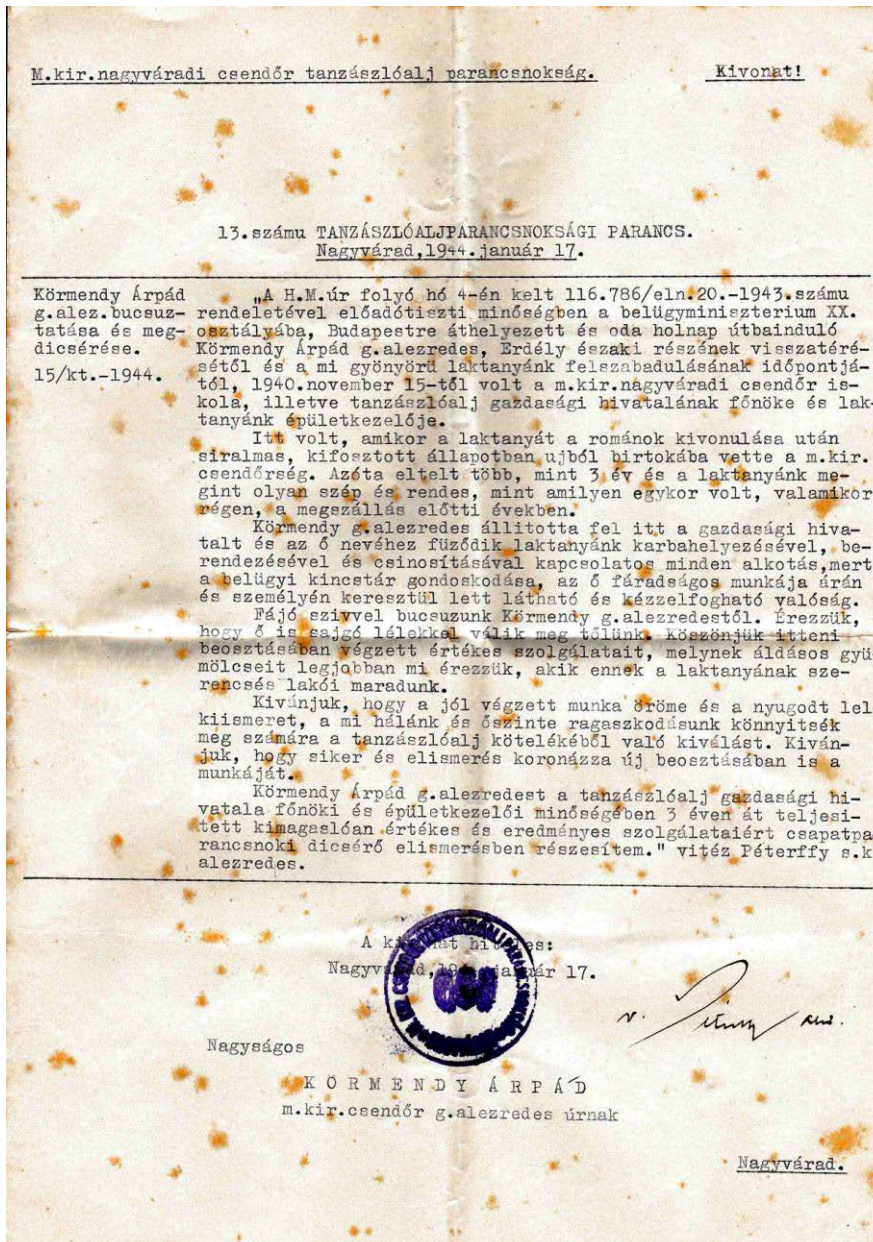
A hévízi csendőr gyógyház nyaralói 1943-ban. Édesapám fent balról az 5., édesanyám fent jobbról a 3., én alul balról a 2.

A hévízi csendőr gyógyház nyaralói 1944.07.31. Édesapám a 2. sorban balról a 2., édesanyám fent jobbról a 7., én alul balról az 1.

Körmeny Árpád magyar királyi csendőr gazdasági alezredes kitüntetései.

Körmeny Árpád g. alezredes búcsúztatása és megdicsérése. Nagyvárad, 1944.